Konanie pred súdmi EÚ

Michael Siman

Konanie pred súdmi EÚ

- PRAMENE SÚDNEHO SYSTÉMU EÚ
- VŠEOBECNÉ USTANOVENIA
- PRIEBEH KONANIA A JEHO ČASTI
- INCIDENČNÉ OTÁZKY
- PREDBEŽNÉ OPATRENIA
- ROZHODNUTIA SÚDOV EÚ
- TROVY KONANIA
- OPRAVNÉ PROSTRIEDKY

Pramene súdneho systému EÚ

- primárne právo
  - Zmluva o Európskej únii: čl. 13, 19 a 24
  - Zmluva o fungovaní EÚ: čl. 108 ods. 2, 114 ods. 9, 218 ods. 11, 228 ods. 2, 245, 247, 251 až 281, 286 ods. 5 a 6, 299, 342 a 348
  - Protokol č. 3 o štatúte Súdneho dvora Európskej únie

Pramene súdneho systému EÚ

- sekundárne právo
  - právne záväzné akty
    - rokovacie poriadky SD, VS a SVS
    - pokyny pre tajomníkov SD, VS a SVS
  - právne nezáväzné akty
    - praktické pokyny pre účastníkov konania pred SD, VS a SVS
    - Informácie o podávaní návrhov na začatie prejudiciálnych konaní

Všeobecné ustanovenia

- zastupovanie strán
- bezplatnosť konania, bezplatná právna pomoc
- jazyk konania
- bezodkladný účinok konania
- počítanie času

Zastupovanie strán

- povinné zastúpenie (čl. 19 ŠSD)
  - členské štáty a inštitúcie spoločenstva
    - agent al. zástupca vymenovaný ad hoc
  - ostatné strany
    - advokát (pre všetky procesné úkony)
- výnimky
  - žiadosť o bezplatnú právnu pomoc
  - prejudiciálne konanie

Zastupovanie strán

- postavenie zástupcov strán (čl. 32 až 36 RPSD)
  - imunita a iné práva
    - imunita za prednesené výroky a písomný prejav
    - ochrana listín a dokumentov
    - sloboda pohybu v rozsahu potrebnom na plnenie úloh
  - povinnosti
    - zodpovednosť advokáta za konanie (možnosť vylúčenia advokáta z konania)

Bezplatnosť konania, bezplatná právna pomoc

- bezplatnosť konania
  - výnimky zo zásady bezplatnosti konania
    - ak SD vynaložil výdavky, ktorým bolo možné sa vyhnúť
    - výdavky na kopírovanie a preklady vykonané na žiadosť strany
- bezplatná právna pomoc
  - podanie žiadosti
    - náležitosti (čl. 76 RPSD)

Jazyk konania

- jazyk navrhovateľa
- výnimka
  - ak je odporcom ČŠ, FO al. PO z ČŠ-u, jazykom konania je úradný jazyk ČŠ-u
  - ak sa strany spoločne dohodnú na inom jazyku
  - na žiadosť strany môže SD povoliť úplné al. čiastočné používanie iného úradného jazyka spoločenstva
  - ČŠ-y môžu používať vždy svoj úradný jazyk

Neodkladný účinok konania

- žaloby podané na SD nemajú odkladný účinok (čl. 278 ZFEÚ)
- SD môže nariadiť odklad uplatňovania napadnutého aktu, resp. vydať iné predbežné opatrenie (čl. 278 a 279 ZFEÚ)

Počítanie času

- podobné ako podľa OSP
  - počítanie času však vyplýva len z komunitárneho práva a nemožno sa odvolávať na vnútroštátne právo
  - luxemburské štátne sviatky sú uvedené v prílohe I RP-u SD-a
- sudca môže predĺžiť len lehoty ustanovené v rokovacom poriadku SD a SPS, nie však lehoty ustanovené v zmluvách al. ŠSD (napr. čl. 263 ZFEÚ)
- uplynutie lehoty nemôže byť na ujmu práva dotknutej strany, ktorá preukáže existenciu nepredvídateľných okolností alebo vyššej moci (čl. 42 ŠSD)
- k ustanovenej lehote sa pripočítava vzdialenostná lehota 10 dní

Priebeh konania

- písomné konanie
- dokazovanie (vyšetrovacie úkony súdu)
- ústne konanie
- prerušenie a zastavenie konania
- zmier a späťvzatie návrhu

Písomné konanie

– začína sa vždy len na návrh

- návrh na začatie konania
  - náležitosti (čl. 21 ŠSD, čl. 38 RPSD)
    - označenie navrhovateľa a odporcu
    - predmet sporu
    - stručný súhrn právnych dôvodov
    - petit (závery navrhovateľa)
    - prípadné označenie dôkazov
    - voľba splnomocnenca na preberanie pošty v mieste sídla SD-a
    - ...
  - splnenie formálnych náležitostí skúma tajomník súdu
  - uverejnenie návrhu v Ú.v.EÚ

Písomné konanie

- vyjadrenie k návrhu
  - náležitosti (čl. 40 RPSD)
    - označenie odporcu
    - právne a skutkové argumenty
    - závery odporcu
    - navrhované dôkazy
    - voľba splnomocnenca na preberanie pošty v mieste sídla SD-a, ...
- ďalšie vyjadrenie navrhovateľa a odporcu
  - fakultatívne
  - obmedzená možnosť navrhnutia nových dôkazov
  - nepripúšťajú sa nové právne dôvody
- predbežná správa sudcu spravodajcu

Dokazovanie

- predvolanie strán
- žiadosť o poskytnutie informácií a predloženie dokumentov strán
  - SD je povinný zachovať dôvernosť poskytnutých dokumentov
- výsluch svedka
  - oznámi sa aj stranám, aby sa ho mohli zúčastniť a prípadne mu položiť otázky
- znalecký posudok
- ohliadka miesta

Ústne konanie

– princíp verejnosti pojednávania

- čítanie správy sudcu spravodajcu
- reči žalobcu a žalovaného
- prednesenia návrhov generálneho advokáta

Prerušenie a zastavenie konania

– SPS alebo SD môžu prerušiť konanie ak sú im obom predložené veci s rovnakým predmetom, týkajú sa rovnakej otázky výkladu, alebo spochybňujú platnosť toho istého aktu

– predseda súdu môže kedykoľvek rozhodnúť o prerušení alebo zastavení konania po vypočutí generálneho advokáta a strán

Zmier a späťvzatie návrhu

– čl. 77 a 78 RPSD

– predseda súdu nariadi výmaz prípadu z registra súdu a rozhodne o trovách konania

Incidenčné (procesné) otázky

- každá procesná otázka, ktorá vznikne počas konania pred rozhodnutím súdu o veci samej
- čl. 91 a 92 RPSD

- námietka
  - právny dôvod, ktorý má za cieľ vyhlásenie konania za odporujúce zákonu a jeho zastavenie alebo prerušenie
  - najmä v prípade procesnej prekážky

- ostatné incidenčné otázky
  - nevedú ku skončeniu alebo prerušeniu konania
  - týkajú sa napr. prípustnosti dôkazov a spôsobu ich vykonávania

Pristúpenie do konania

- čl. 40 ŠSD, na báze dobrovoľnosti

- osoby, ktoré môžu pristúpiť do konania
  - členské štáty a inštitúcie spoločenstva
  - každý, kto preukáže právny záujem na výsledku konania
- podmienky
  - náležitosti návrhu na pristúpenie (čl. 93 RPSD)
  - 3-mesačná lehota od uverejnenia návrhu v Ú.v. EÚ
  - petit návrhu na pristúpenie do konania sa môže obmedziť len na podporu petitu jednej zo strán
  - pristupujúci musí akceptovať spor v stave, v akom sa nachádza v čase pristúpenia
  - môže uviesť nové právne dôvody a argumenty, resp. vzniesť doposiaľ nevznesené námietky

Predbežné opatrenia

- čl. 278 a 279 ZFEÚ

- náležitosti návrhu
  - čl. 83 RPSD
  - návrh musí byť podaný oddelene
  - navrhovateľ nie je vyzvaný na doplnenie al. opravu návrhu
- postup a rozhodnutie súdu
  - návrh sa oznámi protistrane, aby sa mohla k nemu vyjadriť
  - súd rozhoduje odôvodneným uznesením, ktoré môže kedykoľvek zmeniť al. zrušiť na návrh al. ex offo
  - výkon uznesenia môže byť podmienený zložením peňažnej záruky

Predbežné opatrenia

- ďalšie podmienky
  - prípustnosť návrhu na začatie konania
  - súvislosť s návrhom na začatie konania
  - nevyhnutnosť požadovaného opatrenia
  - neodkladnosť
  - dostatočné právne dôvody preukazujúce potrebu vydania predb. opatr. (fumus boni juris)
  - vyváženie záujmov strán
- opatrenia, ktoré možno uložiť (čl. 278 a 279 ZFEÚ)
  - odklad uplatňovania al. vykonania napadnutého aktu
  - iné predbežné opatrenia

Rozhodnutia súdov EÚ

- druhy rozhodnutí
  - rozsudok
  - uznesenie
  - stanovisko
- náležitosti rozsudku (čl. 63 RPSD)
  - označenie súdu a zúčastnených sudcov
  - meno gen. advokáta a tajomníka súdu
  - označenie strán a ich zástupcov
  - poznámka, že gen. advokát bol vypočutý
  - stručný súhrn skutkových okolností
  - odôvodnenie
  - výrok rozsudku, vrátane rozhodnutia o trovách

Rozhodnutia súdov EÚ

- rozsudok pre zmeškanie
  - čl. 94 RPSD
  - odvolanie proti rozsudku pre zmeškanie do 1 mesiaca od vyhlásenia

- konanie o interpretácii rozsudku
  - čl. 43 ŠSD, čl. 102 RPSD
  - v prípade pochybností o obsahu a význame rozsudku
  - strana konania al. inštitúcia spoločenstva, ak preukážu právny záujem

Rozhodnutia súdov EÚ

- vyhlásenie rozsudku (čl. 64 RPSD)
  - na verejnom zasadnutí za prítomnosti strán
  - dňom vyhlásenia nadobúda rozsudok právoplatnosť
- vykonateľnosť rozsudku (čl. 299 ZFEÚ)
  - výkon rozhodnutia sa riadi predpismi vnútroštátneho občianskeho procesného práva
  - doložku vykonateľnosti pripojí k rozhodnutiu bez ďalšieho skúmania (okrem overenia jeho pravosti) príslušný vnútroštátny orgán
  - výkon rozhodnutia môže pozastaviť len SD
  - kontrola zákonnosti opatrení pri výkone rozhodnutia patrí do právomoci vnútrošt. súdov

Trovy konania

- uplatniteľné výdavky (čl. 69 až 75 RPSD)
  - nevyhnutné výdavky, ktoré museli strany vynaložiť na účely konania
  - svedočné a znalečné
  - výdavky spojené s voľbou bydliska v Luxemb.
  - výdavky vynaložené súdom na žiadosť strany, ktorým bolo možné sa vyhnúť
- ČŠ-y a inštitúcie, ktoré do konania pristúpili, znášajú svoje výdavky sami
- rozhodnutie o trovách
  - len na návrh a iba v konečnom rozsudku
  - veľká miera voľného uváženia súdu

Opravné prostriedky

- riadne
  - odvolanie
- mimoriadne
  - odvolanie tretej strany
  - obnova konania

Riadne opravné prostriedky

- odvolanie (čl. 56 až 61 ŠSD)
  - proti rozhodnutiam o veci (konečným i čiastočným) a proti rozhodnutiam o procesných otázkach týkajúcich sa námietky nedostatku právomoci a neprípustnosti do dvoch mesiacov od doručenia rozsudku
  - proti zamietnutiu návrhu na pristúpenie do konania do dvoch týždňov od oznámenia
  - proti odkladu uplatňovania aktu, uloženiu predb. opatrenia a proti nútenému výkonu rozhodnutia

Riadne opravné prostriedky

- Odvolanie
  - náležitosti (čl.112 RPSD)
  - <u>nemá odkladný účinok</u>
    - okrem odvolania proti odkladu uplatňovania aktu a proti uloženiu predb. opatrenia
  - nie je prípustné proti opatreniam prijatým pri výkone súdnej administratívy, ktoré sa týkajú napr. lehôt, právnej pomoci, vyšetrovania, dokazovania, opravy a doplnenia návrhov, ...
  - odôvodnenie je obmedzené len na právne otázky (čl. 256 ZFEÚ, čl. 58 ŠSD)
    - nedostatok právomoci, vady konania, porušenie práva spoločenstva

Riadne opravné prostriedky

- Odvolanie
  - rozhodnutie v odvolacom konaní
    - zamietnutie odvolania
    - rozhodnutie vo veci samej
    - zrušenie rozhodnutia SPS-a a vrátenie veci na nové konanie a rozhodnutie

Mimoriadne opravné prostriedky

- Odvolanie tretej strany proti rozsudku
  - čl. 42 ŠSD, čl. 97 RSD
  - ČŠ-y, inštitúcie, FO al. PO, ak bol rozsudok vyhlásený bez ich účasti a dotýka sa ich práv
  - do 2 mesiacov od uverejnenia v Ú.v.EÚ
- Obnova konania
  - čl. 44 ŠSD, čl. 98 až 100 RPSD
  - lehota 10 r. (objektívna), 3 r. (subjektívna)
  - z dôvodu zistenia skutočnosti rozhodujúceho významu, ktorá pred vyhlásením rozsudku nebola známa súdu ani strane ktorá o obnovu žiada